

Målgrupper for behandling i Voksenpsykiatrien, Region Sjælland

Formål:

Orienterer om visitationskriterier og behandlingsniveauer i Voksenpsykiatrien, Region Sjælland.

Generelt:

Almen praksis har henvisningsret til såvel privat praktiserende psykiatere, som til Psykiatrien, Region Sjælland.

Psykiatrien, Region Sjælland har visitationsansvaret, og hermed også retten til at anvise det behandlingsniveau, der findes mest formålstjenligt. Visitationen sker på baggrund af den fremsendte henvisning og eventuelle relevante oplysninger i det regionale journalsystem. Retningslinjer for henvisningens udformning kan ses på www.Sundhed.dk (Den gode henvisning til Psykiatrien, Voksne) eller på [Psykiatrisk Visitationsklinik's hjemmeside](#).

Patienter med kroniske psykiske lidelser og med behov for støtteforanstaltninger, skal have hjælp fra den kommunale socialpsykiatri, eller andre kommunale tilbud. Ved tvivl om Psykiatriens målgruppe i disse og andre tilfælde kan Psykiatrisk Visitationsklinik kontaktes. Telefon 58 53 61 00.

Generelle krav:

For at sikre kvalitet i visitationer bør henvisninger opfylde kravene i [den gode henvisning til psykiatrien](#). Følgende minimumskrav bør tilstræbes beskrevet:

- Henvisningsdiagnose
- Aktuelle symptomer (selvmordrisiko)
- Sygdomsforløb og behandling
- Tidligere psykisk lidelse
- Sociale forhold (tilknytning til arbejdsmarked, uddannelse etc.)
- Somatisk status
- Motivation for henvisning og behandling
- Ajourført FMK
- evt. misbrug

Relevante diagnoser:

ADHD.....	3
Angst	3
Anorexia nervosa og Bulimia nervosa	3
Autisme (Gennemgribende udviklingsforstyrrelse)	4
Belastnings-/ tilpasnings-reaktion	4
Bipolar affektiv sindslidelse.....	4
Depression	5
Kønsidentitetsforstyrrelse	5
Oligofreni.....	5
OCD	6
Personlighedsforstyrrelse	6
Psykosor (udredning).....	6
Psykosor (opfølgning)	6
PTSD – ikke flygtninge	7
PTSD – flygtninge	7
Seksuelle funktionsforstyrrelser.....	7
Selvmonds impulser/forsøg.....	7
Uafklaret psykisk lidelse	8

Underliggende information:

ADHD

Udredning kan foregå i almen praksis eller ved privatpraktiserende psykiater. Ved behov for medicinsk behandling så **skal** denne opstartes af privatpraktiserende psykiater.

Ved udtalt funktionsnedsættelse og/eller svær komorbiditet kan det være aktuelt med henvisning til Sygehus Psykiatrien.

<http://dok.regionsjaelland.dk/view.aspx?DokID=316920&q=ADHD>

Angst

Udredning og behandlingsopstart bør som oftest foregå i almen praksis. Anses patienten at profitere af samtalerterapi, kan der henvises til psykolog, eventuelt med offentligt tilskud efter gældende retningslinjer (21-38 år). Psykologbehandling er gratis for aldersgruppen 18-24 år.

Det er også muligt at henvise til internetbaseret psykologbehandling på www.internetpsykiatrien.dk via Region Sjælland, hvilket er gratis.

Moderat angst med behandlingssvigt i almen praksis kan henvises til privatpraktiserende psykiater.

Ved udtalt funktionsnedsættelse kan der, efter behandlingsforsøg, henvises til Sygehus Psykiatrien.

Svær angst, og/eller samtidig svær komorbiditet, kan henvises direkte til Sygehus Psykiatrien.

[http://dok.regionsjaelland.dk/D4Doc/Formularer/2013/07/retningslinjer%20angst%20m%20bilag%20\(2\).pdf](http://dok.regionsjaelland.dk/D4Doc/Formularer/2013/07/retningslinjer%20angst%20m%20bilag%20(2).pdf)

Anorexia nervosa og Bulimia nervosa

Ved lettere tilfælde foretages udredning og understøttende behandling i almen praksis.

Ved mere udtalt anorexi/bulimi kan henvises til privatpraktiserende psykolog eller psykiater.

Ved svær anorexi/bulimi, eller ved udtalt komorbiditet, kan der henvises til udredning og behandling i Sygehus Psykiatrien ved Klinik for Spiseforstyrrelser.

<http://d4.regsj.intern/Doks/dokument.asp?DokID=286716>

Autisme (Gennemgribende udviklingsforstyrrelse)

(Udredning):

Foregår ved privatpraktiserende psykiater eller ved psykolog.
Ved samtidig komorbiditet, eller uklart klinisk billede, kan udredning ske ved privatpraktiserende psykiater.
Ved udtalt komorbiditet bør udredningen ske i Sygehus Psykiatrien.

(Behandling):

Foregår som regel i almen praksis eller ved privatpraktiserende psykolog, ofte med tæt samarbejde med kommune og andre aktører, herunder eventuelt ved psykiater.
Ved komorbiditet kan henvises til privatpraktiserende psykiater.
Ved udtalt komorbiditet bør behandlingen ske i Sygehus Psykiatrien.

<http://d4.regsj.intern/Doks/dokument.asp?DokID=570031>

Belastnings-/ tilpasnings-reaktion

Udredning og behandlingsopstart bør foregå i almen praksis eventuelt suppleret med samtaler ved psykolog.
Moderate tilfælde af belastningsreaktioner med behandlingssvigt i almen praksis kan henvises til privatpraktiserende psykiater eller psykolog.
Ved udtalt funktionsnedsættelse kan der, efter behandlingsforsøg, henvises til Sygehus Psykiatrien.
Svær angst og/eller samtidig svær komorbiditet kan henvises direkte til Sygehus Psykiatrien.

Bipolar affektiv sindslidelse

Udredning foregår ved privatpraktiserende psykiater eller i Sygehus Psykiatrien.

Ved nyopdaget lidelse skal behandlingen foregå i sygehuspsykiatrien

Opfølgende behandling:

Lette tilfælde kan følges i almen praksis.
Ved moderat til svær bipolar lidelse bør opfølgningen varetages af privatpraktiserende psykiater eller Sygehus Psykiatrien. Dog kan patienten overgå til almen praksis, hvis tilstanden i længere tid har været helt stabil.

<http://d4.regsj.intern/Doks/dokument.asp?DokID=286067>

Depression

Udredning og behandlingsopstart bør foregå i almen praksis, eventuelt med henvisning til psykolog. Ved henvisning til psykolog med offentligt tilskud skal patienten være >18 år (det er gratis for aldersgruppen 18-24 år). Det er også muligt at henvise til internetbaseret psykologbehandling på www.internetpsykiatrien.dk via Region Sjælland, hvilket er gratis.

Patienter mellem 18 og 24 år med behov for medicinsk behandling skal for opstart heraf henvises til praktiserende psykiater, evt. efter direkte telefonisk kontakt til lokal praktiserende psykiater.

Moderat depression med behandlingssvigt i almen praksis kan henvises til privatpraktiserende psykiater.

Ved udtalt funktionsnedsættelse kan der, efter behandlingsforsøg, henvises til Sygehus Psykiatrien.

Svær depression eller samtidig svær komorbiditet kan henvises direkte til Sygehus Psykiatrien.

<http://d4.regsj.intern/Doks/dokument.asp?DokID=520881>

Kønsidentitetsforstyrrelse

Lettere tilfælde håndteres i almen praksis eller ved privatpraktiserende psykiater eller psykolog.

Mere udtalte forstyrrelser henvises til Sexologisk Klinik ved Rigshospitalet via CVI psykiatri Region Hovedstaden.

<http://dok.regionsjaelland.dk/view.aspx?DokID=279527&q=seksuelle>

Se også

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/information-til-praksis/sjaelland/almen-praksis/patientforloeb/psykiatrien/sexologiske-lidelser/>

Oligofreni

Henvises til privatpraktiserende psykiater.

Ved samtidig alvorlig psykisk sygdom og/eller svære adfærdsproblemer kan der henvises til Sygehus Psykiatrien.

<http://dok.regionsjaelland.dk/view.aspx?DokID=277204&q=oligofreni>

OCD

Udredning og behandlingsopstart bør foregå i almen praksis.

Anses patienten at kunne profitere af samtaleterapi kan der henvises til psykolog.

Henvisning til psykolog med offentligt tilskud kun muligt for 18-38årige.

Moderat grad af OCD med behandlingssvigt i almen praksis kan henvises til privatpraktiserende psykiater.

Ved udtalt funktionsnedsættelse kan der, efter behandlingsforsøg, henvises til Sygehus Psykiatrien.

Svær OCD eller samtidig svær komorbiditet kan henvises direkte til Sygehus Psykiatrien.

[http://dok.regionsjaelland.dk/D4Doc/Formularer/2013/07/retningslinjer%20angst%20m%20bilag%20\(2\).pdf](http://dok.regionsjaelland.dk/D4Doc/Formularer/2013/07/retningslinjer%20angst%20m%20bilag%20(2).pdf)

Personlighedsforstyrrelse

Let til moderat grad forventes håndteret i almen praksis eller ved privatpraktiserende psykolog.

Moderat grad af personlighedsforstyrrelse med samtidig tydelig funktionsnedsættelse kan henvises til privatpraktiserende psykiater.

Svære tilfælde og personlighedsforstyrrelser med svær funktionsnedsættelse kan henvises til Sygehus Psykiatrien.

<http://dok.regionsjaelland.dk/view.aspx?DokID=504512>

Psykosser (udredning)

Ved mistanke kan henvises til TOP (Tidlig opsporing af Psykosser).

Ved klare symptomer henvises til Sygehus Psykiatrien.

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/information-til-praksis/sjaelland/almen-praksis/patientforloeb/psykiatrien/top-tidlig-opsporing-af-psykosser/>

<http://dok.regionsjaelland.dk/view.aspx?DokID=212399&q=psykosser>

Psykosser (opfølgning)

Lette til moderate tilfælde i behandling og med stabil sygdom følges normalt i almen praksis.

Ustabil sygdom og/eller moderat til sværere sygdomsgrad bør følges af privatpraktiserende psykiater eller i Sygehus Psykiatrien.

PTSD – ikke flygtninge

Udredning og behandlingsopstart bør foregå i almen praksis. Anses patienten at kunne profitere af samtaleterapi kan der henvises til psykolog. Der er mulighed for offentlig tilskud ved angst for 18-38 årige efter gældende retningslinjer. Samt på andre indikationer uden aldersbegrænsning. Moderat PTSD med behandlingssvigt i almen praksis kan henvises til privatpraktiserende psykiater. Ved udtalt funktionsnedsættelse kan der, efter behandlingsforsøg, henvises til Sygehus Psykiatrien. Svær PTSD eller samtidig svær komorbiditet kan henvises direkte til Sygehus Psykiatrien.

<http://dok.regionsjaelland.dk/view.aspx?DokID=309468&q=ptsd>

PTSD – flygtninge

Flygtninge med mulig PTSD og tydelig sygdomstygde kan henvises til Sygehus Psykiatrien på baggrund af en positiv Screening for posttraumatisk stress symptomer - se

https://www.regionsjaelland.dk/sundhed/geo/psykiatrien/om_psykiatrien/psykiatrisk-visitationsklinik/for-fagpersoner/Sider/henvisning-p%c3%a5-voksne.aspx

Seksuelle funktionsforstyrrelser

Lette til moderate grader håndteres i primær sektoren, mens mere komplicerede tilfælde og moderat til svær sygdomsgrad henvises til Sygehus Psykiatrien.

<http://dok.regionsjaelland.dk/view.aspx?DokID=279527&q=seksuelle>

og se også

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/information-til-praksis/sjaelland/almen-praksis/patientforloeb/psykiatrien/sexologiske-lidelser/>

Selvmonds impulser/forsøg

Patienter med selvmordstanker/-planer/-forsøg bør håndteres i forhold til sygdomsgrad, aktualitet, samt bagved liggende psykisk sygdom i forhold til målgruppebeskrivelsen for den grundlæggende psykiske sygdom.

Patienter med selvmordstanker/impulser uden bagvedliggende psykisk sygdom bør henvises til Klinik for Selvmordsforebyggelse – se nedenstående link.

Ved akutte og svære selvmordsimpulser/-planer/-forsøg bør patienten henvises direkte og akut til lokal PAM (Psykiatrisk Akut Modtagelse). Øvrige patienter med kendt eller mulig underliggende psykisk diagnose, henvises til Sygehus Psykiatrien.

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/information-til-praksis/sjaelland/almen-praksis/patientforloeb/psykiatrien/udvidet-behandlingstilbud-ved-klinik-for-selvordsforebyggelse/>

Uafklaret psykisk lidelse

Ved let til moderat funktionsnedsættelse, som ikke kan afklares i almen praksis, kan henvises til privatpraktiserende psykiater. Ved moderat til svær funktionsnedsættelse kan udredningspakken via Sygehus Psykiatrien anvendes.

<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/opslag-og-vaerktoejer/faglige-vejledninger/pakkeforloeb/psykiatripakker/udredningspakke-voksne/>